

CVIČNÉ OTÁZKY

1. „Definice situace“

- a) je pojem, který vyjadřuje, že aktéři jednají v situaci, která je pro ně předem společností definována
- b) je teorém, který říká, že situace definovaná jako reálná se stává reálnou ve svých důsledcích
- c) je první stádium výzkumu určitého sociálního jevu (sociální vědec musí nejprve definovat typ situace, kterou chce zkoumat)
- d) je úkolem každého aktéra v synergickém modelu organizace (každý musí „definovat“ svou vlastní „situaci“, aby mohl pružně reagovat na potřeby organizace)

2. Působení lidského faktoru v sociálních vědách znamená mimo jiné, že

- a) sociálních vědy nemohou vyslovovat platné závěry o společnosti
- b) nálezy v sociálních vědách mají pravděpodobnostní charakter
- c) sociální vědy musejí využívat metod přírodních věd

3. Prostituce je z hlediska teorie konfliktu

- a) společensky funkční, neboť uspokojuje společenskou poptávku
- b) nemorální a ohrožující základní hodnoty společnosti
- c) důsledkem ekonomických a rodových nerovností ve společnosti
- d) ze společnosti neodstranitelná, protože reaguje na základní biologické ustavení lidí

4. V procesu ekonomické globalizace jsou hlavními „hráči“:

- a) nadnárodní korporace
- b) národní státy
- c) mezinárodní politické organizace
- d) nevládní a humanitární organizace

5. Koncepce „zrcadlového já“ Charlese Hortona Cooleyho

- a) je tato: člověk si buduje své mínění o sobě tak, že se snaží pohlížet na sebe jejich očima
- b) je vypůjčená z psychologie a znamená toto: člověk vidí na druhých lidech své vlastnosti

6. Ferdinand Tönnies označuje termínem „Gemeinschaft“

- a) městskou společnost, charakteristickou neosobními, ziskově zaměřenými vazbami
- b) jakékoli seskupení trvalejšího charakteru, kde převládají kontakty typu tváří v tvář
- c) venkovskou pospolitost, charakteristickou spontánními citovými vazbami

7. Koncepce „rizikové společnosti“ Ulricha Becka mimo jiné popisuje:

- a) nebezpečí snadného zvratu ekonomického vývoje v důsledku globálního propojení trhů
- b) nezamýšlenou produkci technologických rizik v důsledku modernizace společnosti
- c) vzrůstající politickou nestabilitu zemí Třetího světa, ohrožených globální expanzí západních institucí

8. Jaké jsou podle G.Simmela sociální charakteristiky „cizince“? Uveďte alespoň čtyři:

9. Max Weber vyjmenovává dva faktory, které zapříčinily vznik moderního západního kapitalismu a které jej zároveň odlišují od starších či jiných (orientálních, asijských) forem peněžní ekonomiky. Které to jsou?

10. Vysvětlete

- a) co znamená pojem „sociologická imaginace“?
- b) kdo je jeho autorem?
- c) uveďte příklad nějakého problému či jevu, k jehož plnému pochopení a porozumění je potřeba sociologické imaginace
- d) k čemu má sociologická imaginace podle autora tohoto pojmu sloužit? Jaký je její praktický smysl?

11. Anthony Giddens popisuje ve své teorii modernity fungování několika mechanismů, které sociální systémy „vyvazují“ z lokálních kontextů. V jakém smyslu takto chápe tzv. expertní systémy? Popište ve 4-5 větách, včetně vysvětlení, co to tyto expertní systémy vlastně jsou.

12. Jaké jsou podle Anthonyho Giddense rysy důvěry v moderním světě? Vyjmenujte a stručně objasněte alespoň tři.

13. Kterých 5 základních individuálních adaptací na kulturní požadavek dosahovat co nejvyšších cílů vyjmenovává v kapitole „Sociální struktura a anomie“ R.K.Merton? Každou z nich stručně vysvětlete.